

HERROEPING & VERVAL VAN SCHENKING – Mr. KUMPEN René

Artikel 953 B.W. voorziet dat een schenking kan worden herroepen wegens het niet vervullen van bedongen voorwaarden. Wanneer de opgelegde voorwaarde niet wordt nageleefd wordt deze als een ontbindende voorwaarde aanzien en wordt de schenking van rechtswege ontbonden voor zover gevorderd. De rechter beslist of de wanprestatie voldoende ernstig is en/of in overeenstemming met het contractueel bepaalde. De begiftigde van een schenking met last dient dan ook een grote onzekerheid te ondergaan. Deze kan eventueel verminderd worden door te bepalen dat in geval van ontbinding niet het goed maar de tegenwaarde ervan dient teruggegeven te worden.

Artikel 954 B.W. voorziet dat een schenking kan worden herroepen wegens ondankbaarheid.

De daden van ondankbaarheid werden door de wetgever limitatief beperkt tot:

- *De begiftigde pleegt een aanslag op het leven van de schenker;*
- *De begiftigde maakt zich schuldig aan misdrijven of grove beledigingen t.o.v. de schenker;*
- *De begiftigde weigert de schenker - die in financiële nood is - levensonderhoud te verschaffen.*

Uit de grond van de ontbinding wegens ondankbaarheid kan men afleiden dat het handelt om een wettelijke last tot erkentelijkheid ten aanzien van de schenker. Om de ontbinding te kunnen bekomen moet de schenker twee dingen bewijzen: een materieel element en een intentioneel element.

Onder **het materieel element** verstaat men een handeling door de begiftigde die een grove belediging vormt voor de schenker. Dit kan iedere gedraging zijn die de morele integriteit de eer en de waardigheid van de schenker aantast ook wanneer de schenker geen materiële schade lijdt, zoals:

- wel: Incest gepleegd door de begiftigde op de eigen kinderen.
- wel: Het versturen van beledigende e-mails naar een bevriend koppel van de schenker.
- wel: Het kenbaar maken van schokkerende doch waarachtig gebeurde feiten, (*tenzij de begiftigde een legitiem belang nastreefde*).
- wel: De weigering levensonderhoud te verschaffen aan de schenker die in nood verkeert.
- niet: de afwezigheid van contact tussen dochter / vader tijdens een echtscheidingsprocedure.
- *niet*: het neerleggen van een (later geseponeerde) strafklacht door de dochter tegen de vader wegens gewelddaden tegen de moeder en zichzelf.

Onder **het intentioneel element** verstaat men het wetens en willens handelen met de bedoeling de schenker te beledigen. De rechter beslist i.f.v. de ernst van de feiten.

Bij arrest van 12.12.2008 diende het Hof van Cassatie zich uit te spreken over het verval van schenking nadat de doorslaggevende beweegredenen voor de schenking niet meer aanwezig was.

De feiten die tot het arrest aanleiding gaven waren als volgt:

“Een jonge man begint een relatie met een oudere dame. De man is relatief welstellend, de dame niet. Een woning wordt aangekocht op naam van de vrouw, de man investeert zijn vermogen in de woning, inclusief de renovatiewerken. De vrouw stelt een einde aan de relatie en weigert iedere toegang tot de nieuwe woning. De man stelt dat de financiering van de aankoop en de renovatie schenkingen betrof aan zijn echtgenote, dewelke thans vervallen moet worden verklaard wegens de verdwijning van hun oorzaak. De determinerende beweegreden was immers gelegen in de bedoeling om mits financiële hulp de relatie van partijen te bestendigen naar een samenwoning. “

In eerste aanleg én in beroep krijgt de man gelijk op grond van de klassieke leer van de verdwijning van de doorslaggevende beweegreden: *“De schenking zou immers nooit hebben plaatsgevonden, indien de man had geweten dat de relatie enige tijd later zomaar door de vrouw zou worden verbroken. De schenking werd vervallen verklaard.”*

Het Hof van Cassatie vernietigde echter het arrest van het Hof van Beroep te Gent : *“Het verval van de schenking wegens de (latere) verdwijning van de (subjectieve) oorzaak wordt niet langer mogelijk geacht. De oorzaak van de schenking moet uitsluitend beoordeeld worden op het ogenblik van de schenking zelf. De latere verdwijning van de oorzaak heeft geen gevolgen meer voor het geldig voortbestaan van de gevolgen van de schenking.”*

René Kumpen
Advocaat
ARGUS Advocaten